

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia *5 września* 2013 r.

w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką

Na podstawie art. 76b ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Opłata roczna za aplikację adwokacką jest równa 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), w wysokości obowiązującej w dniu rozpoczęcia roku szkoleniowego.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką (Dz. U. Nr 244, poz. 2068, z późn. zm.²⁾).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Marek Biernacki

Marek Biernacki

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830 oraz z 2013 r. poz. 829.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 15, poz. 109, z 2008 r. Nr 228, poz. 1519 oraz z 2011 r. Nr 289, poz. 1701.

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 76b ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia.

Obecnie wysokość opłaty rocznej za aplikację adwokacką – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką (Dz. U. Nr 244, poz. 2068, z późn. zm.) – stanowi 2,8-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.). Taka wysokość opłaty rocznej za aplikację adwokacką została określona rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką (Dz. U. Nr 289, poz. 1701), które obniżyło wskaźnik tej opłaty z 3-krotności do 2,8-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę. Przedmiotowy projekt rozporządzenia wprowadza nową wysokość opłaty rocznej za aplikację adwokacką, stanowiącą równowartość 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Analiza rozliczeń kosztów szkolenia aplikantów adwokackich za rok 2011, dokonana na podstawie danych przekazanych przez Naczelną Radę Adwokacką, wykazała, że w skali całego samorządu adwokackiego (łącznie przy uwzględnieniu kosztów wszystkich rad) za szkolenie aplikantów w roku 2011 odnotowano stratę w kwocie 68 195,49 zł. Na 24 Okręgowe Rady Adwokackie w 4 radach odnotowano dochód, 19 rad poniosło stratę, a jedna wykazała dochód/stratę na poziomie zerowym. Nie uwzględniając dochodów Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie w wysokości 566 737,11 zł (z uwagi na dużą liczbę aplikantów odbywających szkolenie w tej Radzie), strata samorządu adwokackiego w roku 2011 wyniosła 634 932,80 zł. Zaznaczyć przy tym należy, że wysokość opłaty odpowiadała wówczas 3-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Ponadto, jak wynika z informacji przedstawionych przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, realizacja zmian w zakresie organizacji szkolenia aplikantów adwokackich, dokonana w 2011 r. spowodowała, że kwota opłaty rocznej ustalonej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką odpowiadająca 2,8-krotności minimalnego wynagrodzenia z pracą (Dz. U. Nr 289, poz. 1701) okazała się w 2012 r. niewspółmierna do wydatków ponoszonych w związku ze szkoleniem aplikantów adwokackich.

Kalkulacja średniego kosztu szkolenia aplikanta adwokackiego I roku dokonana przez Naczelną Radę Adwokacką wykazała, że koszt ten wyniesie 7016,02 zł, przy czym kalkulacja nie uwzględnia inflacji (koszt został wyliczony na bazie kosztów szkolenia w 2012 r.) i nie obejmuje kosztów związanych z „przeprowadzeniem praktyk w sądach apelacyjnych w ramach porozumienia z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury”. Propozycja opłaty za aplikację adwokacką przedstawiona została natomiast przez Naczelną Radę Adwokacką na kwotę odpowiadającą 3,4-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. w roku 2013 na kwotę 5 440 zł.

W świetle powyższego, zwracając jednocześnie uwagę, iż kalkulacja niektórych pozycji wskazanych w analizie przedstawionej przez Naczelną Radę Adwokacką wydaje się zawyżona (koszt programu informacji prawnej czy wyrobienia legitymacji), w pierwotnej wersji projektu za zasadne uznano podwyższenie wskaźnika opłaty rocznej do 3,1-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, począwszy od roku szkoleniowego rozpoczynającego się z dniem 1 stycznia 2014 r., tj. do kwoty 5 208 zł (uwzględniając wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. do kwoty 1 680 zł). Niemniej jednak, uwzględniając stanowisko Zastępcy Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz po dokonaniu ponownej analizy kosztów szkolenia aplikantów adwokackich, zdecydowano o podwyższeniu wskaźnika opłaty rocznej do wysokości 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. do kwoty 5124 zł.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. tj. z dniem rozpoczęcia nowego roku szkoleniowego na aplikacji adwokackiej. Podniesienie opłaty rocznej ma na celu zachowanie odpowiedniego poziomu szkolenia na aplikacji, co zapewni aplikantom należyte przygotowanie do egzaminu zawodowego i wykonywania w przyszłości zawodu adwokata.

Wraz z wejściem w życie tego rozporządzenia utraci moc dotychczas obowiązujące rozporządzenie.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z 2009 r. Nr 42, poz. 337 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 161, poz. 966) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Rządowego Centrum Legislacji. Do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęły cztery zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem.

W zgłoszeniu p. Mariusza Augustynowicza wskazano, że ma ono na celu ochronę interesów majątkowych aplikantów adwokackich w związku z zapewnieniem właściwego poziomu kształcenia aplikantów adwokackich oraz zapewnienie odpowiedniego dostępu do zawodu oraz zmierza do ponownej analizy zasadności podwyższenia rocznej opłaty za aplikację do wysokości 3,1-krotności minimalnego wynagrodzenia. W ocenie zgłaszającego takie podwyższenie opłaty rocznej za aplikację nie jest zasadne. Na koszty opłaty za aplikację składają się m.in.: koszt wynajęcia sali, opłacenia wykładowców, koszt organizacji praktyk sądowych oraz kolokwium rocznego. Ponadto w chwili obecnej do zawodu przygotowuje się ok. 5435 osób w roku, co daje ok. 24 348 800 zł tytułem wpływu z opłat za szkolenie. Z kolei z uzasadnienia projektu wynika, że głównym powodem podwyższenia opłat za aplikację jest wprowadzenie obowiązkowych praktyk dla aplikantów w sądach apelacyjnych. W planie szkolenia nie są przewidziane inne zmiany analogiczne do zmian w programie szkolenia na aplikacji radcowskiej wprowadzonych od 2013 r.

Ponadto zgłaszający wskazał, iż wprowadzenie zbyt wysokich opłat, których wnoszenie jest obowiązkiem aplikantów, jest niezgodne z istniejącym dążeniem do deregulacji dostępu do zawodów prawniczych oraz utrudnia dostęp młodych ludzi do zawodu adwokata. Zwrócił także uwagę na fakt licznych zaniechań ustawodawcy w stosunku do określenia statusu aplikanta adwokackiego, m.in. wynikających z nieprzyznania aplikantom uprawnień do występowania przed sądami w okresie między przystąpieniem do egzaminu końcowego a nabyciem uprawnień adwokackich.

W odpowiedzi na przedstawione wystąpienie Ministerstwo Sprawiedliwości poinformowało, że zgodnie z art. 76b ust. 1-3 ustawy – Prawo o adwokaturze aplikacja

adwokacka jest odpłatna, a szkolenie aplikantów pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej okręgowej rady adwokackiej, przy czym określona przez Ministra Sprawiedliwości wysokość opłaty rocznej za aplikację adwokacką ma zapewnić aplikantom właściwy poziom wykształcenia i nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na koszty opłaty rocznej za aplikację składają się m.in. koszty wynajęcia sal wykładowych, wynagrodzenia wykładowców, przygotowania i przeprowadzenia kolokwii i obligatoryjnych konkursów krasomówczych, materiałów szkoleniowych oraz organizacji praktyk sądowych, a także wynagrodzenia patronów i kierowników szkolenia.

Odnosząc się do treści zgłoszenia wskazano, że nieprawdziwe jest twierdzenie, iż głównym powodem podwyższenia opłaty rocznej za aplikację adwokacką jest wprowadzenie praktyk w sądach apelacyjnych. W uzasadnieniu do projektu rozporządzenia jedynie wskazano, że kalkulacja średniego kosztu szkolenia aplikanta adwokackiego I roku dokonana przez Naczelną Radę Adwokacką nie uwzględnia inflacji i nie obejmuje kosztów związanych z „przeprowadzeniem praktyk w sądach apelacyjnych w ramach porozumienia z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury”.

Co do zmiany wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką, wskazano, że Naczelna Rada Adwokacka sygnalizowała Ministrowi Sprawiedliwości wprowadzenie nowego programu szkolenia na aplikacji adwokackiej od 2012 r., co wiązało się z wyższymi kosztami szkolenia. Zmiany w zakresie odbywania szkolenia przez aplikantów adwokackich zostały wprowadzone uchwałą nr 55/2011 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 listopada 2011 r. w sprawie Regulaminu odbywania aplikacji adwokackiej, uchwałą nr 56/2011 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 listopada 2011 r. w sprawie Regulaminów konkursów krasomówczych dla aplikantów adwokackich, a także uchwałą Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej nr 65/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia założeń programowych aplikacji adwokackiej i miały na celu podniesienie standardów i ujednoczenie szkolenia aplikantów. Powyższe regulacje wprowadziły przede wszystkim: przewagę zajęć praktycznych prowadzonych w formie case method, konserwatoriów, warsztatów, zalecenie prowadzenia ćwiczeń w ograniczonych liczebnie grupach (nie większych niż 20 - 35 osób), wymóg stosowania przez wykładowców praktyki polegającej na zadawaniu prac pisemnych, których zadaniem jest ćwiczenie praktycznych zagadnień będących przedmiotem zajęć oraz indywidualne omawianie wyników prac ze wskazaniem na błędy popełnione przez aplikanta,

co w efekcie spowoduje wyraźny wzrost kosztów organizowania aplikacji, w stosunku do dotychczas ponoszonych.

Dalej przedstawiono zgłaszającemu wyliczenie średniego kosztu szkolenia aplikanta adwokackiego w 2012 r. i uzasadniono decyzję Ministra Sprawiedliwości o ustaleniu opłaty rocznej za aplikację adwokacką w wysokości 3,1-krotności minimalnego wynagrodzenia (stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości przedstawiono w oparciu o poprzednią wersję projektu rozporządzenia).

Odnosząc się z kolei do wskazanych w zgłoszeniu „licznych zaniechań ustawodawcy” w stosunku do określenia statusu aplikanta adwokackiego poinformowano, że status ten został uregulowany w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów. Ustawa ta zmienia m. in. przepisy ustawy – Prawo o adwokaturze wprowadzając datę, do której będzie obowiązywał status aplikanta adwokackiego, tj. do roku licząc od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji adwokackiej.

Analogiczne wyjaśnienia dotyczące powodów zmiany wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką przedstawiono w odniesieniu do zgłoszenia p. Zygmunta Kołacza.

Ponadto p. Z. Kołacz wskazał w swoim zgłoszeniu, iż jego największy niepokój budzi pominięcie skutków podwyższenia opłaty za aplikację na sytuację samych aplikantów, w tym i tak już niską stopę życiową aplikantów.

Co do opisaną przez p. Z. Kołacza sytuacji życiowej niektórych aplikantów adwokackich w zakresie wysokości ich przeciętnych zarobków oraz kosztów życia Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało, że zgodnie z art. 76b ust. 4 ustawy – Prawo o adwokaturze okręgowa rada adwokacka może zwolnić aplikanta adwokackiego od ponoszenia opłaty rocznej w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty. Ustawa – Prawo o adwokaturze zawiera zatem rozwiązania, które umożliwiają obywatelom aplikację adwokackiej osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Ponadto wskazano, że Minister Sprawiedliwości ustalając wysokość opłaty rocznej musi kierować się przede wszystkim wytycznymi zawartymi w przepisie upoważniającym go do wydania rozporządzenia określającego wysokość tej opłaty. Z treści wytycznych zawartych w art. 76b ust. 3 wynika wprost, że czynnikiem, który ma bezpośredni wpływ na ustalenie

wysokości opłaty rocznej jest konieczność zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, a nie wysokość przeciętnych zarobków aplikanta adwokackiego.

Dalej p. Z. Kołacz podniósł, że w projekcie pominięto rzeczywisty zakres zwiększenia opłaty, bowiem nie uwzględniono wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r.

Ministerstwo Sprawiedliwości wyjaśniło, że na początkowym etapie uzgodnień projektu nie posiadano jeszcze informacji o prognozowanej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. i z tego względu nie zostało ono uwzględnione przy opracowywaniu przedmiotowej regulacji.

W tym miejscu należy ponownie zaznaczyć, że – w związku ze stanowiskiem Zastępcy Szefa KPRM – po dokonaniu ponownej analizy kosztów szkolenia aplikantów adwokackich oraz uwzględniając wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r., podjęto decyzję o określeniu wskaźnika opłaty rocznej w wysokości 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie zgodziło się również z przedstawionymi przez p. Z. Kołacza propozycjami dotyczącymi zmniejszenia kosztów szkolenia poprzez ograniczenie zakresu oraz liczby teoretycznych zajęć seminaryjnych aplikantów adwokackich, bowiem takie rozwiązanie może w konsekwencji doprowadzić do znacznego obniżenia poziomu kształcenia.

Z powyższych względów, przedstawiona przez p. Z. Kołacza propozycja kwotowego określenia wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką (4.200,00 zł) nie mogła zostać uwzględniona, gdyż nie pokryłaby ona rzeczywistych kosztów szkolenia na aplikacji adwokackiej, co *de facto* spowodowałoby również obniżenie jego poziomu.

Zgłoszenie zainteresowania pracami nad projektem złożyła także p. Danuta Głowacka. W zgłoszeniu podniosła, że fakt podwyższenia, od dnia 1 stycznia 2014 r., minimalnego wynagrodzenia za pracę, został pominięty w treści projektu. Wskazała na okoliczność, że projekt zmierza do ustalenia opłaty za aplikację adwokacką na poziomie przewyższającym koszty szkolenia na tej aplikacji i podniosła w tym względzie, że opłata w wysokości 5208 zł będzie przewyższała te koszty tym bardziej, że wskazana kwota 5160 zł dotyczyć będzie jedynie aplikantów pierwszego roku, na którym są realizowane praktyki w sądach. Dodała także, że projektowana opłata za aplikację będzie równa dla aplikantów wszystkich roczników, co oznacza, że w wypadku podniesienia jej wysokości zgodnie z zamierzeniem

projektodawcy dojdzie do sytuacji, w której wniesione opłaty znacznie przewyższą koszty aplikacji. Rozporządzenie zmierzające do osiągnięcia takiego skutku byłoby, w ocenie zgłaszającego zainteresowanie, sprzeczne z ustawą, gdyż przepis art. 76b ust. 3 ustawy – Prawo o adwokaturze wyklucza możliwość określenia opłaty wyższej niż konieczna do zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia.

Ministerstwo Sprawiedliwości wyjaśniło, że na wstępnym etapie prac nad projektem nie było jeszcze informacji o prognozowanym wzroście minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. W toku dalszych prac legislacyjnych nad projektem rozporządzenia, uwzględniając projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. (wzrost do kwoty 1680 zł) i koszty aplikacji, w tym dla I roku, poniesione w 2012 r. oraz mając na uwadze uzgodnienia międzyresortowe, Minister Sprawiedliwości zdecydował o określeniu wskaźnika opłaty rocznej za aplikację adwokacką na poziomie 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. do kwoty 5.124 zł w roku 2014.

Nadto wyjaśniono, że jeżeli od 1 stycznia 2012 r. pierwszy rok aplikacji szkolony był według nowego programu, to od 1 stycznia 2013 r. nowym tokiem szkolenia prowadzone są już 2 roczniki - pierwszy i drugi rok aplikacji, natomiast od 1 stycznia 2014 – nowym programem szkolenia objęte będą już wszystkie roczniki aplikacji adwokackiej. Tym samym (bez względu na brak praktyk na II i III roku aplikacji) wzrośnie średni koszt szkolenia aplikanta na wszystkich latach aplikacji, nie tylko na pierwszym roku.

Wskazano też, że nietrafna jest zaprezentowana przez zgłaszającą zainteresowanie wykładnia treści przepisu art. 76b ust. 3 ww. ustawy, zgodnie z którą „przepis ten wyklucza możliwość określenia opłaty wyższej, niż konieczna do zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia”. Z treści cyt. przepisu wynika bowiem, że wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia, natomiast przy jej ustalaniu Minister Sprawiedliwości kierował się będzie koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia.

Natomiast w zgłoszeniu p. Barbary Jaworskiej podniesiono, że wskazana kwota kosztu szkolenia na aplikacji (5160 zł) nie stanowi rzeczywistego kosztu szkolenia, gdyż odnosi się jedynie do aplikantów pierwszego roku, na którym są realizowane praktyki w sądach. P. B. Jaworska zauważyła, że na kolejnych rocznikach aplikacji praktyki te nie są realizowane, co oznacza, że koszty szkolenia na dalszych rocznikach są niższe niż na pierwszym roku. Stwierdziła też, że projektodawca oparł swoją wiedzę jedynie na

informacjach otrzymanych od samorządu zawodowego. Wyraziła też pogląd, że w jej ocenie kwota 4704 zł w zupełności wystarczy na pokrycie kosztów szkolenia, jak też wskazała, że projektodawca powinien również rozważyć, czy odpowiednia redystrybucja środków w ramach samego samorządu adwokackiego pozwoliłaby na zoptymalizowanie kosztów szkolenia i być może nawet zmniejszenie opłaty. Wniosła także o zaniechanie dalszych prac nad projektem i o przeprowadzenie wysłuchania publicznego w sprawie projektu.

Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało na okoliczność w postaci nowego programu szkolenia aplikacji adwokackiej (o czym już wyżej). Ponadto wskazało, że informacje sprawozdawcze przesyłane corocznie Ministrowi Sprawiedliwości przez samorządy są sporządzane na podstawie rzeczywiście poniesionych przez nie kosztów szkolenia. Kwota 5.160 zł – to rzeczywisty średni koszt szkolenia aplikanta I roku w 2012 r., wynikający z podzielenia sumy kosztów szkolenia aplikantów I roku poniesionych łącznie przez wszystkie izby adwokackie w 2012 r. przez ogólną liczbę aplikantów I roku. Nie znajduje zatem uzasadnienia w dokumentacji sprawozdawczej zaproponowana w zgłoszeniu kwota 4.704 zł opłaty rocznej, która „miałaby w pełni pokryć koszty szkolenia”.

Podniesiono też, że Naczelna Rada Adwokacka dokonała szacunku kosztów szkolenia aplikanta adwokackiego I roku, po wprowadzeniu nowego programu szkolenia, na około 7000 zł. Przedstawiając powyższe, Naczelna Rada Adwokacka wniosowała o podwyższenie wskaźnika, przy zastosowaniu którego naliczana jest opłata roczna za aplikację adwokacką do poziomu 3,4-krotności minimalnego wynagrodzenia. Niemniej, jak już wskazywano, Minister Sprawiedliwości zdecydował o określeniu wskaźnika opłaty rocznej za aplikację adwokacką na poziomie 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. do kwoty 5124 zł w roku 2014.

Ponadto nie jest trafne twierdzenie, jakoby z treści uzasadnienia projektu miało wynikać, iż niektóre izby adwokackie uzyskują za szkolenie wysokie zyski. W uzasadnieniu przedmiotowego projektu wskazano, że analiza rozliczeń kosztów szkolenia aplikantów adwokackich za rok 2011, dokonana na podstawie danych przekazanych przez Naczelną Radę Adwokacką, wykazała, że w skali całego samorządu adwokackiego (łącznie przy uwzględnieniu kosztów wszystkich rad) za szkolenie aplikantów w roku 2011 odnotowano stratę w kwocie 68 195,49 zł. Na 24 Okręgowe Rady Adwokackie w 4 radach odnotowano dochód, 19 rad poniosło stratę, a jedna wykazała dochód/stratę na poziomie zerowym, przy czym wysokość opłaty odpowiadała wówczas 3-krotności minimalnego wynagrodzenia za

pracę. Należy zwrócić uwagę, że wskazany w uzasadnieniu projektu „dochód” dotyczy tylko 4 rad, ponadto nie oznacza on „wysokich zysków”, ale zazwyczaj niewielką nadwyżkę wpływów z tytułu opłat nad poniesionymi kosztami. Z informacji otrzymywanych od samorządu wynika zaś, że jeżeli w danym roku szkoleniowym powstaje nadwyżka opłat, jest ona przeznaczana na szkolenie w kolejnym roku szkoleniowym, np. w rozliczeniu kosztów szkolenia aplikacji za 2012 r. Okręgowa Rada Adwokacka w Kielcach zaznaczyła, że pozostała kwota wskazana jako „dochód” została przeniesiona na rok 2013 na potrzeby pokrycia kosztów wyjazdowej konferencji szkoleniowej dla ogółu aplikantów.

Dodano także, że brak jest podstaw prawnych do dokonywania redystrybucji środków w ramach samego samorządu adwokackiego. Okręgowe rady adwokackie są odrębnymi finansowo podmiotami, rozliczającymi koszty szkolenia aplikantów samodzielnie. Brak jest również przepisu ustawy, który pozwalałby na przenoszenie środków pomiędzy radami. Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo o adwokaturze, zadaniem samorządu zawodowego adwokatury jest kształcenie aplikantów adwokackich. Stosownie zaś do treści art. 76b ust. 2 ww. ustawy, szkolenie aplikantów pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej rady.

Odnośnie wniosku o zaniechanie dalszych prac nad projektem wyjaśniono, że Minister Sprawiedliwości dokonał analizy rzeczywistych kosztów szkolenia aplikantów i w oparciu o wyniki tej analizy ostatecznie zdecydował o ustaleniu wskaźnika opłaty rocznej na poziomie 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, a w zakresie wniosku o przesłuchanie publiczne wskazano, że brak jest uzasadnienia do przeprowadzenia wnioskowanego wysłuchania z uwagi na niewielką liczbę zgłoszeń zainteresowania ww. projektem. Nadto przeprowadzenie wysłuchania publicznego dotyczącego projektu rozporządzenia nie jest obligatoryjne.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Nie zgłoszono uwag do przedstawionej Oceny skutków regulacji.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r.

w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanego rozporządzenia:

- 1) organy samorządu adwokackiego;
- 2) aplikanci adwokacy.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt został przekazany Naczelnej Radzie Adwokackiej, która pozytywnie zaopiniowała projektowaną regulację w pismach z dnia 15 kwietnia 2013 r. oraz z dnia 14 sierpnia 2013 r. W tym ostatnim piśmie Rada, akceptując projekt w wersji zakładającej ustalenie wysokości opłaty za aplikację na poziomie 3,05 – krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, podniosła jednocześnie kwestię kosztów szkolenia jednego aplikanta oraz zasygnalizowała możliwość powstania deficytu budżetów szkolenia aplikantów adwokackich. Niemniej wskazała na potrzebę wprowadzenia w życie projektowanej zmiany.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Regulacje zawarte w projekcie nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Na podstawie danych dotyczących przychodów i kosztów szkolenia aplikantów adwokackich za 2011 r. przedstawionych przez Naczelną Radę Adwokacką, możliwe jest oszacowanie kosztu jednostkowego szkolenia aplikanta na ok. 3 400 zł. Opłata roczna za aplikację adwokacką wynosiła wówczas 3-krotność minimalnego wynagrodzenia tj. 4 158 zł. Z uwagi na fakt, że Okręgowa Rada Adwokacka może zwolnić aplikanta adwokackiego z ponoszenia opłaty rocznej za aplikację w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność, rzeczywista średnia wpłata na aplikanta wyniosła ok. 3 390 zł, a więc nie pokrywała poniesionych kosztów.

Zgodnie z wyliczeniem przesłanym przez Naczelną Radę Adwokacką średni koszt szkolenia aplikanta w 2012 r. wyniósł ok. 4 290 zł. Natomiast z danych przekazanych przez samorząd zawodowy wynika, że dla pierwszego roku aplikacji, który prowadzony był według

nowego programu aplikacji wprowadzonego uchwałą nr 65/2011 Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 16 listopada 2011 r. zalecającego prowadzenie zajęć warsztatowych w małych grupach, koszt szkolenia na jednego aplikanta wyniósł ok. 5 160 zł.

Od dnia 1 stycznia 2014 r. wszystkie roczniki będą odbywały szkolenie według wskazanego wyżej programu aplikacji, w związku z czym średni koszt szkolenia aplikanta na poszczególnych rocznikach wzrośnie.

Naczelna Rada Adwokacka dokonała szacunku kosztów szkolenia aplikanta adwokackiego pierwszego roku, po wprowadzeniu nowego programu szkolenia, na ok. 7 000 zł. Przedstawiając ten szacunek NRA wносиła o podwyższenie wskaźnika, według którego naliczana jest opłata do poziomu 3,4-krotności minimalnego wynagrodzenia.

Po analizie przedstawionych wyliczeń początkowo uznano za zasadne podwyższenie wskaźnika, według którego naliczana jest opłata za aplikację adwokacką, do poziomu 3,1-krotności minimalnego wynagrodzenia. Niemniej jednak, uwzględniając wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. do kwoty 1680 zł oraz po dokonaniu dodatkowych analiz, zaproponowano podwyższenie omawianego wskaźnika do poziomu 3,05-krotności minimalnego wynagrodzenia, tj. do kwoty 5124 zł.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Regulacje zawarte w projekcie nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Regulacje zawarte w projekcie nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Regulacje zawarte w projekcie nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.